

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedév: 2 kor. 50 fill.
Külfölden: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A közönséghez!

A mult esztendő őszén, mikor a függetlenségi és 48-as párt megtisztelő bizalma a „Debreczen“ vezetését reám bízta, ígéretet tettem arra, hogy a közönség igényeit, melyet egy modern ujsággalszemben jogosan támaszt, fokozott mértékben igyekszem kielégíteni. Első feladatnak azt ismertem, hogy a lap technikai kiállításán javítsak, természetesen előnyös módon. Azonkívül gondolkodtam arról, hogy a „Debreczen“ olvasói már a délutáni órákban értesülhessenek az összes országos eseményekről, első sorban a képviselőházi ülésben történetekről. Hogy e tekintetben minden kívánalmat kielégíthessek, megfelelő fővárosi tudósítót szerződtettem, ki távirat és telefon útján minden érdekes és fontos eseményt azonnal közöl a „Debreczen“ nel s ennek tudható be az a nagy e öny, hogy minden ujságot 12 órával megelőzve, az ország összes híreit közölheti a „Debreczen.“

Egy ígéretet azonban, melyet tettem s amelyet mindennél előbbrevalónak láttam, most váltunk be. Fordulopontot képez ez a „Debreczen“ 36 esztendő életében, jelentőséges

pedig különösen a „Debreczen“ jövője szempontjából. Evtizedek megszokott és hagyományyá lett rendszerével szakítottunk, midőn a modern és gyors hírszolgálat kedvéért megvalósítjuk előfizetőink ama vágyát, hogy a „Debreczen“ -t pénteken is megjelentessük, — hogy így kedvelt ujságját e napon át se nélkülözze.

Még erősebbé és még szilárdabbá öhajtván tenni azt a kapcsolatot, mely elválaszthatatlanul összeköti Debreczen és Hajdúvármegye közönségét az ő legrégebb politikai hírlapjával, úgy intézkedtünk, hogy a „Debreczen“ ezentúl pénteken is meg fog jelenni. Mostani politikai óvdékunk mellé még tízezer és ötszáz koronát tettünk le s ez megadja a jogot és alkalmat nekünk arra, hogy a hét minden napján érintkezhessünk azzal a közönséggel, melynek valóban tüntető szeretete és bizalma lehetővé tette a „Debreczen“ történetében ezt az újítást.

Valóban: új élet hajnalhasadását látom és érzem, midőn a debreczeni függetlenségi és 48 as pártés hivatalos lapjának történetében beállott és boldog jövődőt ígérő változást jelezhetem. Mi tagadás benne:

némi büszkeséggel is eltölt az a körülmény, hogy az én szerény és mindenkor hivaikodás nélkül való vezetésemben áll be ez újítás, mely csak előjele annak a törekvésnek, hogy a „Debreczen“ -t minden tekintetben olyan színvonalra emeljem, hogy az méltán ve senyezhesen a vidék legnagyobb politikai napilapjaival.

A „Debreczen“ mint 36 év óta állandóan és következetesen, ezentúl is bátor és önzetlen hirdetője lesz a függetlenségi eszméknek, melyek egy új Magyarország megteremtését czélozzák és fogják elősegíteni. Törekvésemhez, a debreczeni és hajdúvármegyei közönség szolgálatához erőm és akaratom van; buzdítást és szives támogatást kérek most, hogy a „Debreczen“ az új élet küszöbét átlépi.

Debreczen, 1904. aug. 13.

Hazafias tisztelettel:

Székely Imre,

a „Debreczen“ felelős szerkesztője és kiadója.

Különbség.

(Angolból.)

Szobám ablakából épp oda láthattam Ninához. Az ő ablaka is nyitva volt s látam, hogy nincs nála senki.

Azon gondolkodtam, mit fognak mondani az emberek, ha én, az én négyezer forintnyi jövedelemmel megkérem a 40,000 forint jövedelemmel bíró leány kezét. De ez a gondolat nem gyötört sokáig.

Egy pillanat alatt felégettem a hidata hátam mögött s ott álltam Nina előtt.

Amint ránéztem, tisztában voltam véle, hogy miért jövök. Ez zavarba hozott. De aztán eszembe jutott, hogy ő már teljesen meg lehet gyógyódva szerelmem önzetlen voltáról s kiderült az arcom.

— Mire gondolsz? — kérdezte Nina malicziózusan.

— Arra, hogy bárcsak hosszabb lenne az embernek a szivarja. Ez a rémet filozófusról jutott eszembe.

— Hogy-hogy?

— „Az Isten megteremtette a férfit,“ — mondja az a dárék tudós — „azután megteremtette az asszonyt. De később megsajnálta a férfit és megteremtette a dohányt.“

— Puff! — mondta Nina — nem érneked egy fabatkát sem az asszonyok nélkül!

— Nem is szeretnék nélkülok élni — jegyeztem meg alázatosan.

— Örömmel látom, hogy ön többes számban beszél — mondta Nina.

— Nem vagyok abban a helyzetben, hogy több asszonyom legyen. De egyet nagyon szeretnék kizárólag magaménak.

— Mennyi időre? — kérdezte Nina gunyosan.

— Örökre — feleltem meggyőződéssel.

— Szép-e?

— Nagyon szép. De maga nem lát-hatja.

— És mit szándékozik tenni ebben az irányban?

— Megkérem, hogy gyógyítsa meg a beteg szívemet.

— Hogyan?

— Hogy ne hagyjon soha magamra.

— Bátor leány ő? — kérdezte Nina megvetően.

— Elég bátor arra, hogy egyszer-kétszer hajlandóságot is árult el már e kérszem teljesítésére.

— Ah! — nyögött Nina méltatlan-kodva.

— Szólt valamit? — kérdeztem ártatlanul.

— Nagyszükségben van az a leány? — tudakolta Nina magához térve, gunyosan.

— Dehogy! Ellenkezőleg. Az a baj, hogy nagyon is gazdag. En pedig, mint tudja, szegény vagyok. Mondja, mit gondol a dolog felől?

— Egyáltalában nem gondolkoztam felőle, — jelentette ki Nina fagyosan.

— De mit tart rólam e szerepben?

— Semmit.

— De hát mégis, mit tenne az én helyemben?

— Azt nagyon bajos megmondani. De miután maga azt állítja, hogy ő egyszer-kétszer hajlandóságot mutatott a neki szánt szerep elvállalására: megvárnám, míg ismét eljön ez a kedvező hangulata. Talán akkor ő maga kéri meg önt, hogy fogadja el felelőségül. A hozzá hasonló teremtések így szoktak.

— Teremtés! — szóltam méltatlan-kodva.

— Ó nem „teremtés“.

— Az ön szavaiból itélve, kitartott ka-

MODERN GÖZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

Munka nélkül.

— augusztus 13.

A képviselőház elvégezte munkáját. Büszke öntudattal kereshetik fel a magyar parlament tagjai birtokukat, meg a divatos külföldi fürdőket, mert néhány hét alatt emberfölötti munkát végeztek. Letárgyaltak egy milliárdos költségvetést és bizalmat szavaztak az erős kezű kormányának.

Négy százötvenhárom képviselő munkanélkül van. Még tüstölnek a gyárak kéményei, még felhallatszik a mezőkön a cséplőgép egyforma zakatolása, kora hajnalban, amikor még nem árasztja a nap perzselő, életet elvívó melegét, felhangzik néhány vidám nóta a silány sarjút kaszálók közt, még pattog a messze keleten a háború istenostora — de négy százötvenhárom magyar képviselő elhagyja a fővárost és munka nélkül indul vándorutra.

Lesz-e egy magyar képviselő, aki talán most, amikor nem fárasztják az ország gondjai, fog gondolni a tizezrekre, akiknél a munkanélküliség nem pihenés, új erőgyűjtés, — hanem kétségbeesítő nyomor, sötét éjszaka, amelyben nincsenek világító csillagok és nem tudják, hogy jön-e még utána nappal? A munkás, aki kínálja a maga erejét, munkáját, tudását és kenyeret kér érte és nyugodt otthont, aki száz ajtón zörget be és akit száz helyről utasítanak durván vissza, aki bolyong a hazában és sehol nincs hazája, — úgy érzi magát szülőföldjén, mint más csillag lakója, aki idegen ezen az égitesten, — ez az ember ott lesz minden táborban, ahol forradalmi zászlót hordanak szét és ahol elégedetlenek fejszével döngetik a rend bástyáit.

ezérnek kell lennie! „Hajlandóságot mutatott arra a szerepre!” Pihál!

— Kérem, ez csak facon de parlevolt a részemről.

— Mi?

— Hazugság.

— Ön javulni kezd — hagyta helyben

Nina. — Mennyire meg tudnék javulni. . .

— Szüksége volna reá — vágott közbe

Nina. — De csak, ha jó mesterre akadok.

— S ön most ajánlatot fog neki tenni?

— Jó hogy figyelmeztet reá. Igen, én ajánlatot fogok tenni, amint maga kívánja.

— Én kívánom!? Soha életemben nem mondtam ilyet. Minek tart maga engem! — kiáltott Nina, félig sirva.

— Az én édes menyasszonyomnak.

Mondja Nina, elfogad engemet férjeül?

— Nem.

— Kérem. Nagyon jól fogom magamat viselni.

— Nem. Másodszor is nem.

— Két negatív egy affirmatívot jelent.

— Nem, ha pozitívek.

— De hát olyan nagyon pozitívek voltak ezek? — kérdeztem kétségbeesetten.

— Talán — mondta Nina, — különös mosolylyal.

— Most utoljára? Kérem, Nina —

Örök nyomor, mikor nem lesz te aktuális? Van-e ma is újságíró és lesz-e valaha, aki nyugodt lélekkel mondhatná, hogy nincsen időszerű témája? Hát az emberi nyomoruság nem örökké időszerű?

És a kormányelnök szónoklatába, az országgyűlés utolsó, lassu, méltóságos akkordjai közé keserű, fűlsivító lármaival csap bele a munkanélküliség fuvó szele.

*

A nap heve elperzselte a mezőt. A szárazság felhajtotta a gabonaneműek árait. Akinek rossz az aratása, azt kárpótolják a magas gabonaárak. Sokan nyerne a szerencsétlenségben, — ennyit látnak a felületes szemlélők.

Elsült a mező, nincs széna, nem tudjuk kiteleltetni a marhát. De majd eladjuk és jövőre újat veszünk. És ezzel megvizsgálódik a középbirtokos gazda, aki aratás után rendszeren mindig rózsásabb színen látja a világot.

És módos emberek ezen ne is busuljanak, mert őket nem erről az oldalról fenyegeti a veszedelem.

De fenyeget a tömegnyomor, amely nagyobb lesz ezen a télen, mint bármikor. Anglia és Irland népe nyugodtan élte át a nagy forradalom viharjait, de lázongásban tört ki, amikor a föld nem termette meg: nem a mindennapi kenyeret, de a mindennapi krumplit.

Élelmi szerekre fogja költeni a munkás jövedelmét és fényűzési cikkek gyártói üzemüket korlátozzák. Ebből számos ipari munkásnak elbocsátása fog származni.

A mezei nép, amely eddig már nyáron megkereste az egész évre valót és a tél javarészeiben pihent, most kérni, majd követelni fog munkát.

mondtam komolyan. Akar-e a feleségem lenni?

— Mi lesz ha azt mondom: igen.

— Ez — szoltam gyorsan, s megcsókoltam a nyakszirtjét.

— Hogy meri? — tiltakozott Nina lángvörös arccal.

— Magam sem tudom.

— Különbön hiszen csak a fületem érte

— szolt ő ismét diadalmasan.

— De ez nem csak a fületem érte — kiáltottam s állon csókoltam.

— E perczen belépett a szobaleány s ijedten rebbentünk szét, mint két madár.

— Ot percz mulva mindenki tudni fogja — szoltam halkán.

— Mit?

— Amit Mollie látott.

— Mit látott Mollie?

— Hogy csókoltunk.

— Én nem csókoltam, — mondta Nina ártatlanul.

— De én igen.

— De csak a fületem és az államot csókolta meg.

— Hiszen egyre megy.

— Dehogy — mondta Nina.

— Hát mi abban a különbség?

— Ez — szolt Nina.

És abban a csókban, amit az ajkamra adott, benne volt a világ összes édessége.

Izgatók szépen hangzó jelszavakat fognak választani és talán majd határozótítig mondatják ki a munkásnéppel a „jogot a munkára”.

Azt fogják majd erre felelni, hogy a természet ellen, amely elvette a munkát, nem lehet küzdeni. De nem lehetne ezt még ma megelőzni? Nem rajtunk áll, hogy előre gondoskodjunk a munkanélküliek foglalkoztatásáról?

*

A munkanélküliség ellen való rendszeres küzdelem nem anyagi áldozatokat, hanem okos, szeretetteljes előrelátást kíván a gondolkodni akaróktól. Van rendkívüli munkanélküliség, amelyet természeti csapások, vagy nagy gazdasági válságok idéznek elő. A jövő télen ez fogja nyomorba dönteni a dolgozó kezű munkásokat. Jusszon a tizenhét milliós kölcsön összegéből pénz olyan hasznos befektetésekre is, melyek munkát adjanak inség idején a népnek. Ki volna erre inkább hivatva, mint ez a gazdag város, amely közel százezer hold földnek ura!

De van rendes munkanélküliség is. Mindig vannak olyanok, akiket nem a saját hibájuk taszít a nyomorba, elvesztik állásukat és a hosszú idő alatt, amíg új állást kapnának, az élet száz gonosz kísértése végleg elzárja előlük a boldogulás útját.

Lelkes emberbarátok itt tegyék össze erejüket. Nem a munka alkalom hiányzik, hiszen az emberi munka minden körülmények között produktív, de meg kell találni azt a munkát, amely egy napig, egy hétig vagy egy hónapig tisztességes kenyeret ad a munkásnak, amíg rendes hivatását üzheti. Ez a foglalkoztató telepek hivatása.

A ház, amely egy éven át lakatlan, jövőre új lakónak ad szállást. A földet, amelyet elvesztettünk, vissza lehet szerezni. De az embert, az emberek tizezreit, akiknek pusztulását némán tűrtük, akiket szemünk előtt kapott el az élet hőmpolygó árja és akikhez nem volt egy vigasztaló, egy biztató szavunk — a bűnből, a nyomorból, a halálból többé ezen a világon semmi vissza nem hozza.

Balkányi Béla.

Meg kell mutatni . . . .

— Levél a szerkesztőhöz

Berchtesgaden, aug. 11.

Bajor földön járok. Kellemes, szép és kedves ország. A természet megáldotta gyönyörű vidékkel, magas hegyek, nagy kék tavak, fenyves erdők váltakoznak benne, üdülésére a szemnek és a léleknek. S hasznára a bajoroknak, akik a maguk javára mesés módon kamatoztatják a természet szépségét. Úgyesen, praktikusán és — becsületesen.

Ismerem hazánkat s teljesen objektíven állíthatom, hogy akár a Tátra, akár Erdély természeti szépség dolgában messze meghaladják a bajor Alpokat. A Tátra vadregényessége, változatossága, fenyvesének gazdagsága, egészben véve: a hegyvidék eredetisége s megkapó volta, föltötte áll az iteni hegyvidékek. S mégis, ennek a vi-

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket **Hartstein Kálmán** **Debrecen.**
a legelőnyösebb feltételek mellett jelzálog kölcsön irodája Piac-utca 83. szám
eszközöl ki

déknek idegenforgalma sokkalta nagyobb a Tatránál. Többet mondom: több magyar jár itten, mint odahaza a Tatrán. Valóságilag megszállva tartják a magyarok a bajori üdülőhelyeket.

Kutatva a dolgok okát, rá kell jönnünk hogy nem a vidék varázsa vonzza ide megszálló földről, — nemcsak Magyarországról, hanem francia, angol, amerikai földről is, — az embereket, hanem a esodálatosan jól szervezett reklám. Az ismertetés készsége, mely minden lehető uton és módon hatalmába keríti az idegent, képen, írásban, akár előszóval is belemagyarázza, hogy mi esoda szépségeket fog látni, hogy ide és oda okvetlenül elmenjen, fölmásszon arra a esocra, nézze meg ezt meg azt a helyet, esonakázzék a nagy tón, nézze meg a sóbányát, hiszen minden csekély pénzbe kerül, csak egy-két márká itt is, ott is a belépődíj, a hajójegy, az omnibusz; ember a talpán, a kítói itt el nem szedik az utolsó pfenningjét, a nélkül, hogy az ember még bosszankodni is tudna a jambor bajorra, aki csupa készség, csupa jóindulat s megtestesült eleve reklámja az országnak.

Világos dolog, hogy ma, mikor tudatára jöttek annak, hogy az ország gazdasági föllendüléséhez milyen óriási mértékben járul hozzá az idegenforgalom s mindenféle erős csábítással kísérik az idegeneket: csakis a bajor és svájci módszer szerint lehet boldogulni. Vagyis: meg kell mutatni mindent. Föl kell hívni a közönség figyelmét mindenre. El kell vezetni mindenüvé és még a mellé becsületesen szolgálatára kell lenni, mindig szem előtt tartva azt, hogy mégis legjobb reklám az élő ember, aki hazaérkezve, bőbeszédűleg s talán kissé tódítva is, adja elő a látottakat s sok más ember kíváncsiságát kelti föl általa.

Itt van mindjárt egyik legklasszikusabb példája a bajor élelmességnek: a berchtesgadeneri sóbánya gyönyörű kireklámozása.

Ez a sóbánya fia sem lehetne a dobsinai jégbarlangnak, mely a föld legnagyobb esodái közé tartozik. A berchtesgadeneri sóbánya a legközönségesebb és megtekintésre nem is érdemes dolog volna, ha az emberi leleményesség és ügyesség pazar jövedelmi forrása nem tette volna, nem a természeti esoda, hanem az emberi találékonyság révén.

Meg kell mutatni... ez az elv itt az irányadó. Ahová lépsz, a hol megészállez, prospektus, nagy képes album, idegenek számára készült uti kalauz ingyen áll a rendelkezésedre s nem térhetel ki az alól, hogy tudomást ne végy mindenről. S ha mar itt vagy, elmégy ide is, oda is. S ha nem is találssz valami földfeletti dolgot, de egyet biztosan találsz: becsületes, nem méregdrága, jó penziót. S mivel a jóllakott, megelégedett ember mindent más színben lát, mint az, aki a hegyes csúcs szemlétele alatt is azon kénytelen bosszankodni, hogy a vendéglős háromszoros árt számított föl egy ebédért, végeredményben az ember még a legjobb impressziókkal távozik innen.

Meg kell mutatni... ez az elv érvényesüljön odahaza is. A legnagyobb igyekezettel s eleinte áldozatkészséggel is oda kell hatni, hogy az emberek, az idegenek figyelmét olyan mértékben hívjuk föl hazai tájaink s nevezetességeink megtekintésére, hogy ez a csábítás legalább is versenyképessé legyen a rendkívül erős külföldi csábítással szemben. Ha aztán ehhez még a jó berendezés és áraink olcsósága is hozzá fog járulni, akkor a legszebb eredményt remélhetjük.

Leányrablás.

— Egy különös kaland. —

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 13.

Egy leányrablás romantikus részleteit közli volnunk tudósítónk. A történet már régebbi keletű, azonban csak most került nyilvánosságra, mert a leány szülei feljelentették a tetteseket. Hogy milyen indokoltan, az kiviláglik az alábbiakból.

A román népeletnek sajátos megnyilatkozása a leányrablás. A fiatal némberek kitüntetését, dicsőséget látnak benne, ha a titkos, de többnyire nagyon is nyilvános imádó néhány napra elragadja őket a szülői háztól, ahová rendszerint a törvényes hatalom fedezete mellett térnek vissza. A legtöbb esetben ezek az elrablások csak amolyan színjáték félék. A leány titkos megegyezésre jut udvarlójával, aki néhány társát segítségül véve, alkalmas pillanatban végrehajtja a közösen megállapított tervet.

Egészen más természetű volt az a leányrablás, mely a múlt hónapban Seprősen történt. Itt komoly, őszinte szenvedélyek működtek közre s az eredmény is elüt a sablontól.

Nagyon csinos leány volt Perv Anna, egy jómodu földmives gyermeke, s bár alig töltötte be a tizenötödik életévét, mégis bolondult utána a félalu. Választotta azonban még nem volt s kissé rátartóan viselkedett a legényekkel szemben. Julius hó 18-án este a családjával munkából jött haza a leány. Dalolva, jókedvűen haladtak a szürkületben haza felé az uton, mikor egy fordulónál nagy kiáltással közibük ugrottak Stana Szimeon és Stana Petru s Perv Annát megragadva, magukkal hurcozták.

Már jó messzire jutottak a különös zsákmánnyal, midőn a leány kiserői észhez kaptak és üldözni kezdtek a vakmerő legényeket. Utól is érték őket, ám ezek revolvért rántottak elő s ijesztésül többször a levegőbe löttek, mire az üldözők fölemlükben elmaradtak. A Stana-testvérek látva, hogy elmult a veszély, biztonságot okáért még ügettek vagy két kilométert, azután bevitték a leányt a kukoriczásba s ott tartották egész éjjel.

Másnap kora hajnalban felkerekedtek és tovább szállították Perv Annát Seprősig, ahol a falu végén Incsikó Mihálynak egy rozszant, lakatlan házába bezárták. Itt volt a megkínzott szerencsétlen leány egész másnap, 19-én délig étlen-szomjan, elhagyatva. Szerencsére a szülők megtudták a dolgot s két esendőrral fölkeresték az elhagyatott lakot és kiszabadították leányukat. — Esméletlenül, össze-vissza törve, rendkívül számalmas állapotban lették meg itt s ugy szállították kocsin haza, ahol most súlyos betegen fekszik.

Stana Szimeon és Petru ellen a büntető hatóság megindította az eljárást személyes szabadság megsértésének büntetésért és testi sértés vétségéért.

Amilyen romantikusan indult, olyan

közönségesen végződött ez a leányrablás, mely nem az első, de nem is utolsó Arad megyében.

NAPI HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A nagytemplomban Kolozsváry Mihály esk. felügyelő. Kistemplomban Baróthy István 3. é. hittanhallgató. Kossuth-utcai templomban Jóljárt István 3. é. hittanhallgató. Ispoltály templomban Karla Odón 3. é. hittanhallgató. Csapókerti imaházban Kovács János népiszkolai felügyelő. A homokkerti istentisztelet délelőtt 9 órakor lesz. A szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár tart istentiszteletet. — Az ágost. hitv. ev. templomban holnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János s. lelkész végzi. — Az istentisztelet után egyházi közgyűlés lesz, melynek tárgya: tanító-választás.

— **Iparváltások és megszüntetések.** E héten 10 új iparváltás volt. Ezzel szemben 25 iparos jelentette be az ipartestületnél, hogy iparukat megszüntetik. Ipart váltottak. Csukás Lajos részlelvágó, Schön Ferenc szobafestő, Győri Károly cipész, Dapsi Miklós borbély és fodrász, Dusa József hentes, Szant Gyula cipész, Kenyeres György borbély és fodrász, Grúzspán Ignác sütő, Friedman Pinkász bádogos és Rác János sütő. — Iparukat megszüntették: Kovács Mihály mészáros, Balázs Gézáné borbély és fodrász, Szemula Istvánné borbély és fodrász, özv. Dienes Imréné borbély és fodrász, Mazur Károlyné kutfuró, Szakács István borbély és fodrász, Szatmári József kőműves, Stalla János kőes és kőszőrös, Berecz M. órás, Szabó József csizmadia, Szűcs Károly puskaműves, Spuller Sándor bádogos, Pál Ferenc csizmadia, Márton János csizmadia, Erben János csizmadia, Tegdes Ferenc férfiszabó, Vértesi István csizmadia, Schveiger András sütő, Keresztesi Ferenc cipész, Durkán János bádogos, Gy. Molnár Imre cipész, Bácsi János cipész, Fiedmann Elías cipész, Leitner Kóbi cipész és Gergely János cipész.

— **Lajos napja.** A Lajos napján, e hó 25-én rendezendő Kossuth-ünnepély végleges műsorát ma este 7 órakor állapítja meg az ünnepet rendező bizottság a Kossuth-dalkör helyiségében. A bizottsági ülésen részt vesznek azok a körök is, melyek a Kossuth-dalkör meghívásának készséggel tettek eleget. Az ünnepély, valamint az utána következő táncmulatság az eddig rendezett nyári hangversenyeket és multságokat előre láthatólag messze fölül fogja mulni. A multság jövedelmének 50 százalékát a debreczeni Kossuth-szobor alapja javára adja a Kossuth-dalkör.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten összesen 67 születést — 29 fiú, 38 leány és ezzel szemben 44 halálozást — jelentettek be, a lakosság természetes szaporodás tehát 23.

— **Legelőbérletek.** Több városi legelő bérbeadására tegnap ment végbe az árverés, miután a multkori árverés eredményét a tanács nem hagyta jóvá. Ezuttal a savóskuti legelőért Polgári József 1350 koronát, a monostoriért Tóth István 450 koronát ajánlottak. A városi tanács a ma délelőtt tartott tanácsülésén ezt az eredményt sem hagyta jóvá és így újabb árverést fognak tartani. Az apafájai lege-

Melichár F. szabadalmazott vetőgépyára, Bacher R. szabadalmazott ekgyára, sajátja legjobb, legegyszerűbb páros sorú Unicum drill sorvető gépeit, Sack rendszerű egy és két barázdás ekéit, eltörhetet aczélféjekkel és páncél kormányyal. **Óriási rakta r l**

Piacz-utca 26. nagytrafik udvar.
Képviselő: RAHMER SÁNDOR.

lőrt Balogh Ferencz 350 korona bért ajánlott meg. De miután Mike Ferencztől utóajánlat érkezett be 400 koronával, a tanács utasította Király Gyula gazdasági tanácsnokot, hogy ezt intezze el.

— **Személyi hírek.** Kiss Albert ev. ref. lelkész, pártunk kiváló vezérferfia, Balogh Ferencz theologiai tanár és Hajdu Zsigmond püspöki titkar nyári üdülésükről hazáérkeztek.

— **A pallagi vasut.** Ma délelőtt a városházán rendkívüli tanácsulást tartottak, amelyen a pallagi vasut ügyét beszélték meg.

— **Ingyen könyvtár.** A „Debreczen” előfizetői legközelebb igen kellemes meglepetésben fognak részesülni. Ugyanis a Regényesarnok rovatunkban naponként rendszeresen megjelenő regényen kívül minden héten, lapunk szombati számához egy kúton képes regénymellékletet csatolunk. A regény magas színvonalon áll, igen érdekesítő tartalommal és művészi kivitelű képekkel fog megjelenni. Minden egyes melléklet 16 oldalas könyvalakban lesz nyomtatva, mely a regény befejezése után beköthető, ily módon a „Debreczen” előfizetői egy szép könyvtárhoz juthatnak. A regénymellékletet a „Debreczen” minden előfizetője teljesen ingyen kapja.

— **Hazaságok.** A hét folyamán hazaságot kötöttek: Igaz István Nagy Juliánával, Suchán Rzsó Molnár Máriával, Milák Gyula Danes Eszterrel, Ötvös Sándor Osa Juliánával, Obiackár János Hubay Annával, Csuka György Pajkossy Máriával, Zina Lajos Kovács Juliánával. Összesen 7 pár.

— **A megszökött debreczeni terménykereskedőkről.** A közönség elenk érdeklődéssel várja a híreket a Debreczenből megszökött *Deutsch Samuel* és *Kürschner Frigyes* terménykereskedők ügyéről. Általában az a hír volt elterjedve, hogy az illetők már utban vannak hazá felé. Most, megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a megkárosított két czég kiküldte ügyvédjét Hamburgba, hogy a *Deutsch Samuel* és *Kürschner Frigyes*nél talált 7000 márkát a megkárosított czégek javára kiadassák és átvegyék. Igen, de az ügyvédek nem boldogulnak olyan könnyen, mint hitték, mert *Deutsch* és *Kürschner* úgy gondolkodik, hogy azt a kis 7000 márkát csak jobb volna megtartani és mindenképen igyekeztek azt megmenteni. A hamburgi hatóság előtt a kihallgatás alkalmával azt állították, hogy az a pénz az övék és ők nem akartak szökni Amerikába, hanem terményvásárlás céljából akartak átvitorlázni a tengeren. A czégek megbízottai ezt nem hajlandók elhinni s megindultak a tárgyalások a két meglepett kereskedő hazaszállítása iránt.

— **Elveszett értékpapírok.** E hó 7-ikén Sugár Emil nagykarolyi lakos, a Magyar király szálloda tulajdonosa, Debreczenbe a Rösenberg Adolf szállójából jövet egy nagy levél borítékot, melyben 2 db

Nagyszobenyi földhitelintézeti kötvény és egy tervrajz volt, a zsebéből kiejtett. A kötvény egyike 45,000 koronáról, a másik 5000 koronáról szólt, a szíves megtaláló kéri, hogy az iratokat a tulajdonosnak, vagy a II-ik ker. r. kapitánysághoz beküldeni szíveskedjék.

— **Rákóczi hamvainak hazaszállítása.** A Felsőmagyarország beszélgetést közöl, amelyet egyik munkatársa Thaly Kálmán folytatott Rákóczi hamvainak hazaszállításáról. Thaly Kálmán nyilatkoztának foglalta a következő: Rákóczi hamvainak kiadásáról diplomáciai tárgyalások folynak nemcsak a török, de a francia kormányval is, minthogy azok a szerzetesek, akik a szent hamvakat őrzik, francia fönhatóság alá tartoznak. Mielőtt befejeződnek a diplomáciai tárgyalások, hazá fognak hozni a hamvakat, a mi vagy októberben, vagy a jövő év május hónapjában fog megtörténni, minthogy a téli hónapok a tervezett nagy ünnepségek rendezésére nem alkalmasak. Sokáig tanakodtak, hogy a hamvakat vasuton, vagy hajón hozzák-e Budapestre, míg végre a hajón való szállítás lépett előtérbe. Erre a célra a Zrinyi nevű csatahajó van kiszemelve, a mely a hamvakat Konstantinápolyból a Dunának a Fekete-tengerbe való torkolatáig fogja vinni. Az illetékes korok azért választották a Zrinyi csatahajót, mert a magyar történelem egyik kimagasló alakjának, Zrinyi Miklósnak, Zrinyi Iona özénék, Rákóczi Ferencz anyjának nevét viseli, s ilyetén a hajó megválasztása Rákóczi családjának kegyelet emlékének slapszik. A Duna torkolatánál Rákóczi hamvait a Duna Gőzhajós Társaság egyik legszebb hajójára szállítják, amely azonnal kintzi Rákóczi Ferencz lobogóját. A társaság igazgatósága kijelentette, hogy ebből a kiváló alkalmából a legnagyobb pompát fogja kifejteni. Orsovánál monitoraink teljes díszben fogják várni Rákóczi tetemét, tisztelegéssel fogják üdvözölni és elkísérik Bpestig. Az első ünnepies fogadás, melynél az egykori erdélyi fejedelmek elő ivadéka, valamint az erdélyi városok és vármegyék is képviselve lesznek, Orsován lesz, a második Budapestén a megérkezéskor. Az ünnepies beszénelést valószínűleg a hercegprímás fogja végezni; ha azonban betegsége hátráltatna, Samassa érsek. Budapestén előbb a kormány és képviselőház fogja hódolatát kifejezni a fejedelem iránt. A nagy ünnepség befejezése természetesen Kassán lesz, a hol örök nyugalomra fogják tenni a hamvakat és a hol napszerű emléket fognak Rákóczinak állítani. Az emlékmű terve a következő: A dóm főhajójában gyönyörű kivitelű szarkofág lesz fölállítva, Rákóczi teljes reliefalakjával. A szarkofágtól jobbra és balra valószínűleg a fejedelem hős tábornokainak szobrai helyezik el, egyik oldalon: Bercesényi, Forgács és Esterházy, a másikon: Vay Adám, Pekri Lőrincz és a vak Bottyán. A hamvak elhelyezésével megbízott szűkebb bizottság Strobí Alajos szobrászt és Czizler György műegyetemi tanárt is tanácskozásra kérte.

— **Csontváz a tűzhelyen.** E czímmel kezdjük meg ma lapunkban új angol regényünk közlését, melyet *Amica* (özü. *Sámi Lászlóné*) fordított magyarra. A rendkívül érdekes és hatásos regényre e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A hét menyasszonyai és vőlegényei.** Az elmúlt héten eljegyzésüket bejelentették: Gömöri István — Bagi Mária, Csáki Imre — László Mária, Csóka József — Pataki Zsuzsanna, Törő János — Boros Ágnes, Kraschovszky Márton — Marozsán Flóra, Visoszy Ferencz — Mondránszky Margit, Tóth Ferencz — özü. Kozák Sándorné, Bányai Gyula — Barna Erzsébet, Sallai Mihály — Fráter Viola, Walanyer Izidor — Czeidler Paula, Holló Imre — Nyilas Ilona, Nicht Jenő — Gyenge Eszter.

— **Betörés.** A nagykarolyi rendőrség átirt a debreczeni rendőrhatalósághoz, hogy Weisz Ignáz kiskarolyi szatócs kamarájába e hó 10-én éjjel ismeretlen betörő behatolt és onnan ruha- és fegyverneműket 103 korona értékben ellopott.

— **Megharapott rendőr.** Az éjjel a Vendég-utcai Nagy Pál-féle kocsmán előtt három talyiga volt lovastul az utcán közepén. A három talyigás odabenn a kocsmában üritgette a féllitereseket. Az őrző figyelmeztette a talyigásokat, hogy lovaikat ne hagyják felügyelet nélkül. Sárárdi István talyigás ezót is fogadott és felkapaszkodott a talyigára, de Nagy Gábor és Szabó József engedelmesség helyett a csillagos egekről, meg atyaistenekről kezdett a rendőröknek előadást tartani. Sőt Szabó József az őrzővezető őrpáncsnoknak neki is ment és dulakodás közben alaposan összeharapdálta az őrpáncsnokot. A harapó talyigást a rendőrök lefűlelték, az őrpáncsnok sebeit pedig az orvos kötözte be. Az eljárást megindították.

— **Javuló időjárás.** Most már az ország nagyobb részében voltak kisebb-nagyobb esőzések, különösen pedig a Dunántul, főleg a Dráva vidékén. Keszthelyen 28, Csáktornyan 18, Zágrábban 19 milliméternyi eső volt. Erdélyben csak egyes vidékeken voltak esők, főleg Vajda-Hunyadon és Nagyszobenyben. Az este Budapestén is bőséges eső volt. Karánsebesről is kiadó esőzést jelentenek. Egerből táviratozzák nekünk, hogy ott ma egy óráig tartó jó eső volt. Siófokoa tegnap reggel 9 órától délután 5 óráig szakadatlanul esett az eső. Ezeknek az esőzéseknek kétségtelenül jó hatásuk volt, mert most már legalább szantani lehet, ami eddig a kiszáradt, kérges talaj mellett lehetetlen volt. De egyébként is sokat használnak ezek az esők. A növényzet szemmel láthatólag éléd fel, a legelők kezdnek újból zöldelni, a kukorica a sík földeken még sokat javulhat, amennyiben a szemképződést segíti elő a jó eső; a herésekben is sokat javíthat még az eső és még egyszer kasszítani is lehet majd. Végül a szőlőkben is sokat javít ez az esőzés, főképen ha még több is lesz belőle.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Szarka János róm. kath. 76 éves és Kovács Sándor ev. ref. 64 éves.

— **Lökött cigányok.** E hónap 8 án veszett el Kertész Imre határbeli tanyájáról két darab 500 koronát érő ló. A csendőrség kiderítette, hogy a lopást szoboszlói cigányok követték el. A két lovat is megleték.

— **Megkerült menyasszonyi ke-lengye.** Megirtuk, hogy e hét elején Vadász Ferencz szekéren szállította Nagykállóból menyasszonyának holmiját Debreczenbe. Éjjel az országuton cigányokkal találkoz-tak és ezek szó nélkül szedték le a szekérről az értékesebb holmit. Edenszegüni veszedelmes lett volna, mert Vadászná, sem a kocsisnál nem volt fegyver, a cigányok pedig sokan voltak. Jelentést tettek az esetéről a csendőrségnél. Ma már a hadházi csendőrök jelenti, hogy a cigányokat elfogták és az elveszett menyasszonyi ke-lengye is megkerült.

— **Az öreg honvéd dalai.** Összetőpörödött, öreg emberke jár-kél a vásárbán meg az utcákon. Sáremberki Berekméri György az öreg ember neve. Mellén néhány érdemjel meg emlékérem. A szabadságharozban kapta, mert 48-ban honvéd volt az öreg székely. Részt vett a törökkanizsai, szőregi, aradi, temesvári és lugosi csatákban. Mindennütt az elsők közt járt a vitéz székely a golyók záporában, mégsem sebe-

sült meg. A fegyverletét után kibujdosott az országból és csak évek múltán jött haza. Sárostermeti erdélyi községben telepedett le. Most aztán, hogy megvénült, dalba szedte a háboruban történeteket és 20 fillérével kiadja a kis füzetkét az országos vásárokon. Így került Debreczenbe is. A dalok kissé kezdetlegesek ugyan, de a hazaszereget lángja csap ki belőlük. Vegyék, vegyék az öreg, elaggott honvéd dalait!

Veszedelemes kutya. Az Egyháztérén Bazsek Lajosné kutyája megtámadta Keszler Ábrahámot. Az asszony védekezés közben elesett és a kutya a jobb lábszárát megharapta. Keszlerné súlyos sebeit Bruokner dr. kötözte be. A vizsgálatot megindították.

Cigányok harca. A városi téglavető környékén telepedett le a számos tagból álló Kolompár cigány család. Tegnap déltájban arra vetődött a hírhedt Balog cigány familia és természetes, hogy a két ellentétes háborút rögtönztek és folyt a vér a téglavető környékén. Nemcsak késekkel, botokkal, de revolverrel is támadtak egymásra. Számos sebesülés történt, de a sebesültek — nem lévén rendben a szénájuk — nagyraest emelkedtek. Kolompárak a közközházba szállították sebesülteiket, köztük Rizmayer Kálmán, kinek fején, hátán vállán és az arczán vannak 10—12 centiméteres sebek, és Kolompár Józsefet, kinek mellébe két golyót bocsátott a Baoghék valamelyik bitóra megérett tagja. Mire az orvosok a sebeket bekötötték, egyenként ki párolgott valamenyi a kórházból, csak Kolompár nem tudott megszökni. Ezt meg a többi követelte a kórháztól. Már-már fegyvert magaviseletet tanúsított a sok cigány, mikor megjelent két esendő és az egész hadat kiterelték a városból.

A huszár fésűje. Egy honvéd-huszár állított be ma a bűnügyi osztályhoz és a sarkantyuját összeütve alázatosan jelentette, hogy egy nő hajfésűt talált. Megkérdezték tőle, hol találta, mire a jökepű huszár zavartan igazgatta zsinóros atilláját. Hanem azért a fésűt igazolt tulajdonosa a bűnügyi osztálynál átveheti.

Osavargó cseléd. A rendőrség csavargásért elfogta Kelemen Antal cselédet, ki a város területéről való végleges kitalás daczára is visszatért és itt bejelentett lakás és foglalkozás nélkül csavargott. Eltörlőzolják.

Esküvő. Vadász Ferenc debreczeni kereskedő e hó 14-én holnap d. u. 1/2 órakor tartja esküvőjét — Mandel Gyula Budapesti mérnök kedves hugával Ilonkával Nagykállóból.

Az állami tisztviselők óvadéka. A pénzügyminiszteriumban, mint a P. É. jelenti, végleges megállapodásra jutottak az állami tisztviselők óvadéka visszafizetésének tárgyában. Elsősorban azok a tisztviselők kapják vissza óvadékukat, akik a legkisebb részleteket fizették be. A visszafizetés három éven keresztül van tervbe véve, de a legnagyobb valószínűség szerint a miniszter nem fogja fölhasználni a rendelkezésre álló időmaximumot, hanem a teljes visszafizetést a lehető legrövidebb idő alatt lebonyolítja. Az eddigi megállapodások szerint a visszafizetés októberben kezdődik meg.

Miért vásárol mindenki szivesen Mentze Henrik ujdonságok áruházában? (Piac- és Szent-Anna utca sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csak a legjobb minőségű áruk kaphatók; az olcsó szabott ár minden darab áru látható, a vevő közönség pedig igen előékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

Az összes szépítőszereket felülmúlja a közkedvelt Földes féle Margit-eréme. Gyorsan és biztosan eltávolít szepőt, májfoltot, kiütéseket, ránczokat és egyéb arcztisztalanságot s így nemcsak szépít, de fiatalít is. Ára 1 korona, nagy tégely 2 korona.

Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerárában, Aradon és minden gyógyszerárban, drogáriában s illatszerek kereskedésében. Utánzatoktól óvakodjunk.

Csodálatos azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arczbőről szepőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ránczokat és redőket, az arczbőrt fehérré, üdév és finommá varázsolja a nélkül, hogy a bőrnek ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitértetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes egyéb szépítőszereket kiszorítja. Uvegja két korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 korona és puder 1 kor. 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétszűldi Balassa Kornél gyógyszerára, Budapest-Erzsébetfalva.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Ima a trónörökösért.

Budapest, augusztus 13. A csár tegnap délután 4 órakor kiáltványt bocsátott ki az orosz néphez, amelyben tudatja az örvendős eseményt, hogy a cárnénak fia született és felszólítja a népet, hogy az újszülött trónörökös életéért imádkozzanak.

Rákóczi hamvai.

Budapest, aug. 13. A félhivatalos Magyar Távirati Iroda megzáfolyja a mai lapokban megjelent híreket a Rákóczi hamvainak hazaszállítására nézve.

A Recsitelnit kiadták.

Budapest, augusztus 13. Csifuból jelentik, hogy a japán parancsnok becsületére állította, hogy nem tudta, hogy a Recsitelni orosz hajó le volt fegyverezve, amikor a kikötőből kivonszolta. A hajót a kínaiaknak kiadták, miután a hajó kínai kikötőben, tehát semleges területen volt.

Császka temetése.

Budapest, aug. 13. Császka György kalocsai érsek holttestét bebalzsamozták és ma délután beszentelik. Még ma átszállítják Kalocsára. A pápa áldása megérkezett. A temetés Kalocsán lesz kedden délelőtt.

Nagy tengeri ütközet.

Budapest, augusztus 13. Párisba érkezett hírek szerint, Togo tengernagy utólérte a port-arthuri kikötőből elmenekült orosz hajórajt, amely az oroszok wladivostoki hajóhadával akart egyesülni. Nagy tengeri ütközet volt, amelyben a japán hajóhad az orosz hajórajt teljesen szétverte. Három orosz hajó elsüllyedt, a többi szétkergették minden irányba.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— aug. 13.

Készaru : ártartó.

Buza októberre	10 64 —
Buza tavaszra	10 82 —
Rozs októberre	7 39 — 7 40
Tengeri októberre	8 33 — 8 34
Zab októberre	7 33 — 7 35

Dal Koczé ezigányról.

Debreczeni Emke kávéházba

Koczé ezigány gyönyörűn csifrázza,

A derekát illegeti, billegeti,

Aki hallja, mindjárt megszereti.

Lélek van a hegedű fájában,

Szinte fölsír néha fájdalomában,

Majd vigan szól, tombol, tánczol, ujjong, örül,

Csodálkozva állja a nép körül.

Ha a rózsád szívét elvesztetted,

Nem borul be már az ég feletted,

Eredj hozzá, kérjed szépen, kérd igazán:

Visszazusikálja Koczé ezigány.

Révi Nandor.

TÖRVÉNYEKÉZÉS.

Jövöheti bünygyi főtárgyalások.

1904-ik év augusztus 17-én, szerdán, főtárgyalások: Nagy Krisztina ellen, súlyostesti sértés büntetettéért. Márkus Sándor s társa ellen, sikkasztás büntetettéért. Augusztus hó 19-én, pénteken, főtárgyalások: Szilágyi János s társa ellen, lopás büntetettéért, Bagi Lajos ellen, lopás büntetettéért, Miklósi Erzsébet ellen, lopás büntetettéért, Szirák Makai Zsófia ellen, lopás büntetettéért.

Ercolesi büntarsa a debreczeni törvényszék előtt. Ercolesi olasz kapitány-nak, kit néhány héttel ezelőtt nejevel együtt Messzinában hazaárulás miatt letartóztattak, Magyarországon is voltak büntársai, illetőleg kémei. Ezeknek egyikét a királyházi illetőségű ifjabb Kiss Ferencet, kinek Kovács Lajos János név alatt igazolványa volt s ily név alatt huzamosabb ideig lakott Pécs környékén, a pécsi rendőrség egy post-restante levél átvételénél letartóztatta. Kiss Ferencet a debreczeni bíróság zsarolás és okirathamisítás miatt két évi fogházra ítélte, de az elítélést követő napon megszökött. Az aradi törvényszék is többszöri betörés miatt körözta. Ercolesivel való összeköttetéséről még nem vallott Legközelebb Debreczenbe szállítják.

Megörült az adóssága miatt.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 13.

Néhány nap óta folytonos rettenésben tartotta egy hirtelen megörült, szerencsétlen ember Kolozsváron egy ház összes lakóit. Ugyszólván óránként összeszaladnak a szerencsétlen megtévelyodott ember hozzátartozói, hogy megfékezzék a dübörgőt, a hol késsel, hol egyéb gyilkoló szerszámokkal fölfegyverkezve rontott családjának tagjaira. Csak hozzátartozóinak éberségén múlt eddig is, hogy még senkinek sem történt baja.

Klémesz István a boldogtalan, akin mintegy 2—3 hónappal ezelőtt mutatkoztak a téboly jelei. Családjá szeretettel sen ápolta a szerencsétlent s nehogy az ehelygyógyintézetbe kerüljön, amíg csak lehetett,

ti kolta betegségét és orvost sem hívott hozzá.

Ha dühöngeni kezdett, lecsendesítették, ami eleinte sikerült is, mert ritkán, csak minden 2-3 hétben lepte meg egy-egy roham. Az utóbbi pár napban azonban rövid megszakításokkal folyton dühöngött s tegnap végre a mentőkhöz fordult a családja, hogy azok fékezzék meg. A mentők meg is jelentek a helyszínén s kis időre sikerült nekik lecsendesíteni a dühöngő embert. Meghagyták azonban a családnak, hogy a közveszélyes ember elszállítására azonnal intézkedjenek. A mentők értesítése folytán pár perccel később a rendőrség emberei jelentek meg az Ipar utca 23. számú házban és a szerencsétlen embert az elme-egógyintézetbe szállították be.

Klémesz István, mintegy 50 éves, jómódu gazdaember, akinek anyagi gondjai nem voltak s mégis az elszegényedéstől való félelme fosztotta meg esztétől. Az utóbbi pár évben ugyanis több kisebb-nagyobb csapás érte s nem régen mintegy 1600 korona váltóadósságot csinált. Ettől a percztől kezdve buskomorrrá lett s folyton rémképeket látott. Gyakran monogatta családjának:

— Inkább meg akarok halni, mint sem újra kerülnöm gazdaságom.

A család hiába vigasztalta a szerencsétlent, hogy az a kis adósság még nem juttatja koldusbotra s hogy semmi oka sincs félnie a jövőtől, nem használt semmit: Klémesz napról-napra buskomorrrá lett, míg teljesen áldozatul esett az elszegényedéstől való félelmének s elvesztette esztét.

Tegnap óta pedig az elmeegógyintézetben hajtogatja mindegyre rögeszméjét, amelyből aligha sikerül a szerencsétlent kigyógyítani.

Magyarország június hóban.

Statistikai kimutatás.

— aug. 13.

Az idei szárazsággal teli nehéz esztendő június hónapjában a magyar birodalom népességének természetes szaporodása 19.140 főre rugott, mert amíg 36.595 halandó a különböző temetőkhöz került, addig az élve születettek száma 55.675 volt. Az idei június e tekintetben kedvezőbb volt a múlt esztendő ugyanezen hónapjánál. — De kedvezőbb volt az idei első hat hónapja is a tavalyinál, mert ezzel összehasonlítva, az eredmény abból áll, hogy a folyó esztendő első fél évében a születések száma 4200-zal nagyobb volt, a halálozások száma pedig 20.400-zal csökkent. — Alapjában véve azonban ez az eredmény nem tulságos, mert az elmúlt esztendő a népesség természetes szaporodása tekintetében a lehető legrosszabb volt s így a helyzet csak javulhatott.

A júniusban meghalt emberek közül a fertőző betegségeknek sokan estek áldozatul. A magyar korona országainak területén a üdövéznek 6529 élet esett áldozatul, vagyis körülbelül annyi, ahány lélek egy közepes nagyságú városban lakik. Magában Budapesten 191-en haltak meg üdövézben. — Ezen a borzasztó betegségen kívül a többi fertőző bajot garázdálkodtak. Így például torokgyíkban 404, kanyaróban 378, szamárhurutban 364, vörhenyben 766, hasihagymában 254, verhasban 55, gyermekágyi lázban 42, hólyagos himlőben pedig 12 emberi élet jutott el a véghez.

Ami a szerelmeseknek az anyakönyv-

vezeték elé való járulását illeti, a tekintetben a jelen esztendő eddig nem tudott versenyt tartani a tavalyival, noha arról is foljegyezhető, hogy az egymásért rajongó szerelmespárok összedadásában nem volt bőkezű. Ugy látszik, hogy a házasságok száma fogyóban van és még a legszerelmesebb urak is meggondolják azt, hogy az oltár elé induljanak. Júniusban mindössze 11.257 pár rebegte el a boldogító igent, vagyis 656-al kevesebb, mint a tavalyi esztendő ugyanezen hónapjában. Az idén pedig az elmúlt fél év alatt 2391-gyel kevesebb házasság történt, mint 1903 ugyanezen időszakában. A még hátralevő hat hónap aligha lendít a bajon, mert a szárazság folytán támadó inség semmiesetre sem fogja arra serkenteni a nőtlen embereket, hogy asszonyt, pláne hozomány nélküli asszonyt, vigyenek a házhoz.

A különféle adatokkal szolgáló statisztika a júniusban kiadott utleveléről is megemlékezik és azt mondja, hogy az idén 4939 külföldi utlevéllel vettek ki kevesebbet, mint a tavalyi első félesztendő lefolyása alatt. Ez természetesen kedves dolog és a kivándorlás csökkenését jelenti, ha nem nagy mértékben is. Júniusban mindazonáltal 5270 külföldi utlevélnek akadt gazdája. Az utlevéllel bírók közül 2309 Romániába igyekezett. Európába szóló utlevelet 1358-an vettek igénybe.

A tűz ebben a nyári hónapban, lévén már ekkor is szárazság, jóval több kárt okozott, mint a megelőző hónapokban, de semmi esetre sem annyit, mint amennyi kárt mostanában csinál. Június folyamán a Magyarbirodalomban 1123 községben 1383 tüzeset fordult elő. Ez a sok tűz 3048 embernek okozott kárt és pedig 4.115.885 korona erejéig. A legnagyobb tüzeset Zenplémmegyének Gálszécs községében és Fiumében történt.

REGÉNY CSARNOK.

Osontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amléza.

I.

— Mi joga volt apának azt tenni és csak két éve, hogy a mama meghalt? Ezt nem tudom és nem fogom elviselni!

— Oh Blanka, ellentette a fiatalabbik leány, kihez ez a szenvedélyes kitérés intő volt, jusson eszedbe, hogy kiről beszélsz, apánknak joga van azt tenni, ami neki tetszik!

— Nincsen; neki kötelességei vannak a gyermekeivel szemben és nincs joga felbűnk egy asszonyt helyezni. Hogy a lábaidnál ülő két testvérünket — Alant és Milit — egy olyan asszony kormányozza, akiket soha sem láttak!

Alan egy szép, magas tizenhat éves fiú volt, a testvére lábánál ült és olvasott, a félkarjával a fiatalabbik testvére, a tiz éves Mili derekát ölelte át. Alan felnézett Blankára és röviden azt mondta:

— Madam Blanka, te nemsokára meglátod őt.

— Alan, hallgass; nem te hozzád szoltam — volt az éles válasz.

A Helén fehér keze a fiú barna fűrtjei felé lopóztak és aztán az ajkait érintették, hogy a választ visszatartsa.

— Alan, mit olvasol? — kérdezte Helén.

— Bulwernek a „Harold“ című regényét.

— Helén, mondom neked — folytatta de Form Blanka — hogyha te nem bánod, de én bánom. Hiába mutatsz Milire. Engem bánt, hogy gögös, fiatal büszke asszony felbűnk legény helyezve és —

— A tény az — mondja Alan, akit a Helén gyöngéd érintése nem képes hossza-

sabban elhallgattatni, hogy te mióta az iskolát elhagytad, szeretted a háziasszony szerepét játszani. Te szépségnek képzeled magadat és attól félsz, hogy az új mamánk szebb és — minden tekintetben különb lesz náladnál. Tudd meg, hogy ha minden férfi egy vélemény volna velem, te soha sem mennél férjhez.

— Sir, a gorombaságaidat tarted magadnak — válaszolta Blanka indulatosan — míg Helén szeliden azt tette hozzá:

— Alan, édes Alan, ne beszélj így; az nem helyes.

Alan hátravetette a fejét és így szólt:

— Nem helyes az atyám új feleségét ócsárolni, még mielőtt látták volna és miután vele fognak lakni, akár helyeseljük ezt az intézkedést, vagy nem, én részemről elhatároztam, hogy őt szeretni fogom. És te is velem tartasz, ugy-e Milikém és te, Helén?

— Igen, édesem, én is. Minden bi onynyal — válaszolta Helén — ez a legjobb filozófia és ne feledjük, hogy atyánk azt mondja, hogy ő —

— Nagyszerű; szólt közbe Alan.

Nem, nem Alan urfi, ő nem azt a szót használta — mondja Helén mosolygva, de hogy ő bizonyosan szeretni fog bennünket.

— Egy mostoha anya — juj! mormogott Blanka.

— Blanka, — kiáltja Alan, te éppen úgy el vagy határozva őt nem szeretni, — mint mi, hogy őt szeressük. Én azt gondolom, hogy a mostoha anyák ellen táplált eldítélet szégyen. Tudom, hogy az az utálatos Liza verte ezt a fejedbe. Én sohasem állhattam azt az asszonyt. Ő bajt fog csinálni, mert gyönyörűségét találja a viszálkodásban.

— Remélem, hogy az új mamánk el fogja őt a háztól küldeni, jegyezte meg Del' Orme Helén.

Azt fogja tenni, ha van magához való elegendő bölcsessége, — mondja Alan. Soha sem fizeti ki magát, hogy a második feleség az első feleség szobaleányát megtartsa.

— Alan, te Estonban nagyon sokat tanultál, — gunyóldott Blanka.

— Mondok neked valamit — és az Alan szép arca elkomolyodott, — te azt gondold, hogy én csak gyermek vagyok és nem tartom nyitva szememet; de csaldol. Én sokkal többet észreveszek, mint amennyit te képzelsz.

E szavakkal visszatért a könyvéhez és hosszas ideig mély esend uralkodott, melyet még a kis Mili sem tört meg. Ekkor Helén fölállott, megigazitotta a tüzet azon megjegyzéssel:

(Folyt köv)

Szerkesztői üzenet.

x. Ön téved, mert a rendőrfogalmazó büntetése című tegnapi hírünket nem kell szó szerint, komolyan venni. Az, egy humorosan megírt apróság. Sok naivitás kell annak az elképzeléséhez, hogy a Vég Gyula főkapitány és Mile Pál fogalmazó közti jelenet úgy megtörtént volna.

500 forintot

fizetek annak, a ki Bartilla fogvizének használata mellett, melynek üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolások külön 10 kr.) Bartilla-Winkler Ed. Bécs. 19/1. Sommrgasse 1. — Kapható Debreczenben minden gyógyszerárban. Határozottan kérjük Bartilla-fele fogvizet. Hamissító feljelentéséért, jó díjazás adatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. fillér.

GYM. tanulót, jutányos áron elfogad, teljes ellátásra, Kamplér Péter tanító. Hajduböszörményben.

PODRÁSZÜZLET eladó vagy béreadó. Nyil-uteza 1. szám. Értekezhetni ugyanott.

Még augusztus hó 20-áig!

Szőnyegraktárunk athelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Buorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szőnyegek féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Még augusztus hó 20-áig!

Kávé import

Brazíliai és keletindiai legfinomabb zamatú kávé igen olcsón kapható

KOHN HENRIK
fűszer-, festék- és ásvány-
viz-nagykereskedésében,
Gróf Degenfeld-tér.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjob az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindig szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Valamint Tóth Béla gyógyszerárán.

Itt először!

Itt először!

Csak néhány napig látható!

Debreczenben a vásártéren legnagyobb könyvelemmel felszerelt oszlopokban az első és legnagyobb ilyenmű hazai vállalat az át világvilágítási teleppel 20 lóerejű „Öz dynamo locomobillal.

Litka-féle ideg

ELECTRO BIOSKOP

(Villamos mozgófényképek)

színház

600 szenzációs mutatványok életnagyságban a legnagyobb töklötetetésben. Kitérítve számos országos kiállításon, az életből véve természet utáni felvételek reprodukálása által a gyönyörű szecsnák, aktuálítások, látványosságok, drámák, regék, bikaviadalok, harci események, humoristikus történetek, illúziók stb. 300 számból áll az összes műsorozat!! Legszenzációsabbak az 600 mutatványok.

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét e szenzációs új műsorra!

Műsor: f. 12. és 13-án.

1. Rémtettek Maczedóniában. 2. Dynamit megréylet az expresz vonat ellen. 3. Fregoli az átváltozó művész. 4. Brüsszel látképe (Belgium) felvéve a robogó nyarvonatról. 5. A csoda tyúk. (Eredeti.) 6. Útközet a Jalu folyónál. 7. A híres „Cake Valk“ táncoslják Miss Devere és Mister Johnson által. 8. Drahnom a híres párisi komikus a közönséget köszönti. 9. Delhi Durbár, indiai alkirály kíséretével. 10. Edivárd angol király előtt tisztelg a koronázáskor. (Szenzációs.) 11. Az első szivar következményei egy franciaia realistánál. 12. A két legnagyobb orosz hadihajó veresége a japánoktól Tien-Csin-nél (Legújabb.) 13. A medve és az őrszem. (Tréfás.) 14. Vonatok átfutása, a központi pályaudvaron, Berlinben. (Eredeti.) 15. A póruljárt rezervista. (Tréfás.) 16. Pílangó változatok, a legújabb színes vetítésekkel. (Magyarországon először)

Minden 2-ik nap új műsor!! Naponta 3 nagy előadás Hétköznap este 7, 8 és 9 órakor Vasárnap délután 4 órától minden órában. Minden kedden és csütörtökön este 9 órakor előadás urak részére igen érdekesítő látványosság!!
Helyárak: Zártazék 40 kr., I. hely 30 kr., II. hely 20 kr., III. hely 15.. Gyermekek 10 évesen atul az első 3 helyen a félárt fizetik. III. hely 20 kr Katonák és gyermekek a III. helyen 10 krajczár.

Távol állván vásári reklámoktól, csak azt az egyet vagyok bátor megjegyezni, hogy Elek ro-Bioscop színházam a mai kor magaslatán áll, ennél fogva kérem az itteni n. é. közönséget, a minél számosabb látogatásával pártfogolai!!

Szíves pártolást kér tisztelettel

Lifka Ernésztin
tulajdonos

A legolesőbb
bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa
utóda

uri és női-dívat
cipőraktár cégnél

Piscz-
sa Szent-Anna-utca
sarkán.

MIHÁLY SÁMUEL

FŐTÉR 30. DREHERREL
SZEMBEN.

PAPIRRAKTÁR, IRODASZEREK- és KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÜZLETI KÖNYVEK

|| ÁRUHÁZA. ||

OLAJ és VIZFESTÉSZETI KED-
LÉKEKBEN DUS VALASZTÉK.

MINDEN EREDETI
GYÁRI ÁRBAN!

T. cz.

Becses figyelmébe ajánlom folyton fejlődő ismeret és dívat követelményeivel lépést tartó

műnyomdámat

különlegességeim: esküvői meghívók és eljegyzési jegyek, névjegyek stb. Teljes tisztelettel

Mihály Sámuel.

**ETAZAY FÉLE
BORSORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZ
MELLEKELVÉ VAN!

A ki
olcsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar
forduljon
BORSODY I. S. építész
irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.
Temporok: városi lakóházak, a té-
lyök, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági
épületek stb. tervezését vagy elkészítését,
nedves lakások szárazra tételeit, betoniro-
rást vagy bármily építkezéshez tartozó
munkát elvállal.
Építkezésekre förlasztásos kölcsönt
előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel
előkészít a köveket, falazást és az eme-
s-
teri viz-gat. — Építő terveket ak olcsón
készít elvezetőköt. köcsév-
v-
t-
t-
t-

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é közönség
szives tudomására hozni, hogy Piacz-u.
66. szám alatt levő

könyvnyomdámát
es papírüzletemet

mar e folyó évi augusztus hó elején

Piacz-utca 12. (Stenczinger-házba)
helyeztem át. Megközönve az eddig
irántam tanusított szives pártfogást, kérem
ezt új és modernül berendezett nagyobb
helyiségben továbbra is.

Kiváló tisztelettel

Horovitz Zsigmond.

Piacz-utca 66. sz. a. levő bõlthelyiség kiadó.

**A legnagyobb vállalat a látványosságban
össze nem tévesztendő hasonló utánzókkal.**

Saját felvétel és saját vetítõgép. Elõször
látható: Debreczenben, a Vásártéren csak
pár napig

BIOSKOP

1 javított és kitünõen átdolgozott Kinematográf.

E készülék Párisban az 1900. évben a
Grand Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafény-
nyel, 6 ilylmpával van kivilágítva; e vállalat
5 hónapig Berlinben, 6 hónapig Triesztben, 6
hónapig Graczbán, 6 hónapig Budapesten stb.
nagyobb városban óriási feltûnést keltett. Ál-
landó szerzõdése Budapesten. Helyárak: Zárt-
szék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill.,
III. hely 30 fill. Iskolák és egyletek tömeges
megjelenése esetén kedvezõ belépti-díjban ré-
szesülnek. Elõadások naponta este 7, 8, 9
órákor Vasár- és ünnepnap 3 órától óránként.
Villanyvilágítás saját 20 lóerejû gõzgépével.

Mûsor:

Augusztus 13. 1. Pierót és Columbina 2.
Napoleon Arkolai-híd bevétele. 3. A szakács
bosszúja. 4. A pejkos gyerekek. 5. Vásár Tu-
niszban 6. Svájci vasutak látképe. 7. Sámsom
és Dalila biblia történet. 8. Az élõ óra. 9. A
habléány. 10. Jön az ezredes. 11. A gonosz
anyós. 12. Vilmos csász. hadgyakorlaton 13.
El van foglalva. 14. A baromfi kereskedõnél.
15. Egy boldog családapa 16. Gyermekek legye-
tek jök.

Augusztus 14. 1. Bûvészet az éjben. 2.
Hivatlan vendégek. 3. Ó felsõge találkozás a
sziámi trónörökös. 4. Magas iskola. 5. Omers-
féle betörök kalandja. 6. Szõktetés automobilon.
(300 méter hosszú). 7. Pierót mint gyilkos. 8.
Kínai bûvészet. 9. Hering halászat 10. Majom-
emberek. 11. A fogorvosnál. 12. Egy szelemes
bûvész. 13. Lehetetlen fürdés. 14. A meglepett
fiatal férj.

Minden hétfõn és pénteken este 9 óra-
kor elõadás csak felnõtt férfiak részére. Ezen
elõadáson Dojen tanár operáció mûtétei
lesznek bemutatva, mérsékelt felemelt hely-
árakkal.

A Kinematográf egy fonográfal van õsz-
szekapcsolva, mely a leghíresebb énekesek és
énekesnõk dalait és híres komikusok kupléit
adja elõ.

**Napi mûsor végén minden nap az orosz-japán
háborúból képlet lesz bemutatva.**

Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel

Narten György,
tulajdonos.

Skóth Sándor
fegyvermûves.
Piacz-utca 34-ik szám
a fõposta mellett.

Mûhelyemben vadász és golyós, ugyszintén amerikai Winchester fegyve-
rek javítását szakértelemmel és felelõsségre elvállalok, **igen mérsékelt árak**
mellett. A n. é vadász és sportkedvelõk szives pártfogó-át kéri

Skóth Sándor.

Töltényeket megbizható pontossággal készítek.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL.

Erõsítõ szer gyengélkedõk, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztõ, idegerõsítõ és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízû.

Több mint 2000 orvos elismerõ nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravalló-nál
Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/1 " " 4 " 40 "